

RADNE AKTIVNOSTI DRŽAVNE ERGELE ĐAKOVO U POSLEDNJEM DESETLJEĆU

Burda, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:733528>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU**

Andrea Burda, apsolvent
Preddiplomski studij Zootehnika

**RADNE AKTIVNOSTI DRŽAVNE ERGELE ĐAKOVO U
POSLJEDNJEM DESETLJEĆU
Završni rad**

Osijek, 2016.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Andrea Burda, apsolvent
Preddiplomski studiji Zootehnika

**RADNE AKTIVNOSTI DRŽAVNE ERGELE ĐAKOVO U
POSljednjem DESETLJEĆU**
Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Prof. dr.sc., Pero Mijić, predsjednik
2. dipl.ing. Maja Gregić, mentor
3. Prof. dr.sc. Vesna Gantner, član

Osijek, 2016.

SADRŽAJ:

1. Uvod	1
2. Uzgoj konja u pastuharni Đakovo i ergeli Ivandvoru	3
2.1. Uzgoj pastuha i kobila	3
2.2. Program selekcije konja	4
3. Sportski rezultati u Državnoj ergeli Đakovo	7
3.1. Zaprežni konjički sport	7
3.2. Preponski i dresurni konjički sport	8
4. Turistička ponuda Državne ergele Đakovo	10
5. Planovi	14
6. Zaključak	21
7. Popis literature	22
8. Sažetak	23
9. Summary	24
10. Popis tablica, slika i grafikona..	25
Temeljna dokumentacijska kartica.....	26

1. UVOD

Državna ergela lipicanaca Đakovo već duže od pola tisućljeća njeguje i oplemenjuje uzgoj konja. Kroz povijest prelazila je kroz turbulentna razdoblja. Kroz godine unapređuje svoj uzgoj lipicanskih pasmina konja.

U vrijeme biskupa Mije Keserića 1506. godine prvi se puta izričito spominje organizirani uzgoj konja u ergeli u gradu Đakovu. Zabilježen je podatak kako je ergela brojala 90 arapskih konja. Biskup Juraj Palina također je bio ljubitelj konja te je na svom imanju imao ergelu od 130 čistokrvnih konja. Zajedno s ostalim biskupima s toga područja sudjelovao je u Mohačkoj bitki 1526. godine sa kako povjesničari navode 150-300 konjanika. Za vrijeme turske vladavine u Đakovu, Đakovštini i Slavonija bila je drugačije organizirana, no prema nekim povjesničarima ergela je nastavila postojati na istom mjestu s time da su se pretežno uzgajali jahači konji za potrebe paše i osmanlijskih velikaša. Nakon oslobođenja Đakova prvi je ergelu obnovio Đuro Patačić koji je u Carigradu nabavio 18 arapskih kobila i 8 ždrijebaca 1706. godine. njegovi su nasljednici također vodili brigu o ergeli te nastavili srednjovjekovnu tradiciju uzgoja konja. Posebna zasluga za ergelu pripada i biskupu Josipu Jurju Strossmayeru koji je zatekao ergelu u dosta lošem stanju te se osobito posvetio oživljavanju ergele i nabavi konji s podrijetlom, plemenitih arapskih lipicanaca. Sa dolaskom komunističke Jugoslavije višestoljetna biskupska ergela je nacionalizirana te je preimenovana u Državnu ergelu đakovačkih lipicanaca. Danas ergela doživljava svoj uspon te ostavlja ta teška vremena za sobom (HTZ, 2014.).

Državna ergela lipicanaca Đakovo 2006. godine proslavila je 500 godina postojanja i 200 godina uzgoja lipicanske pasmine. Od 1997. godine ergela je sto posto u vlasništvu države, a 60% potrebnih sredstava za financiranje dolazi iz državnog proračuna. Ergela je smještena na dvije lokacije: Ivandvoru i Pastuharni. Ivandvor se nalazi nedaleko od Đakova, a na njemu je smješteno matično stado kobila s podmladkom. Pastusi su smješteni u Pastuharni koja se nalazi u centru grada Đakova. Tu pastusi prolaze obuku i dresuru za konjičke sportove, vožnju dvoprega i četveroprega te obuku za terapijsko jahanje i školu jahanja (<http://www.ergela-djakovo.hr/content/svecanost-povodom-obilježavanja-500-godina-ergele-dakovo-i-200-godina-uzgoja-lipicanske>).

Veliki broj lipicanaca iz ergele Đakovo ponio je titulu europskih šampiona zbog čega ju je 1972. godine posjetila i engleska kraljica Elizabeta II., a čuveni đakovački četveropreg lipicanskih pastuha obišao je čitavu Europu (Aachen, München, Luzern, Windor, Budimpešta,

Beč, Verona, Rim i dr.) (<http://www.ergela-djakovo.hr/content/povijesni-slijed-razvoja-ergele-dakovo>).

Na Ivandvoru je smješteno matično stado kobilica s podmladkom koji je tu do svoje treće godine, nakon čega muška ždrebad odlazi na obuku u Pastuharnu. Staje za konje i stanovi za radnike izgrađeni su davne 1912. godine, a izvorni oblik sačuvan je sve do danas. Tu se nalazi 310 hektara livada i oranica na kojima djeluje vlastita proizvodnja sjena, slame, zobi i druge hrane potrebne za konje Ergele. Državna ergela Đakovo bavi se trima temeljnim aktivnostima:

1. Uzgoj i selekcija konja;
2. Sportska natjecanja koja uključuju preskakanje prepona, vožnju dvoprega i vožnju četveroprega;
3. Proizvodnja hrane na vlastitoj zemlji: 350 tona sijena, 300 tona slame, 400 tona zobi (<http://www.ergela-djakovo.hr/content/uzgoj-i-selekcija-konja>).

Cilj ovog završnog rada je prikazati rad ergele u posljednjem desetljeću i to kroz prikaz uzgoja konja u pastuharni Đakovo i ergeli Ivandvor, zatim prikaz sportskih rezultata Državne ergele Đakovo, turističku ponudu i mogućnosti, te planove za budućnost i daljnji razvoj Ergele.

2. UZGOJ KONJA U PASTUHARNI ĐAKOVO I ERGELI IVANDVORU

Ergela lipicanaca Đakovo nalazi se na dvije lokacije: U gradu Đakovo smještena je uprava ergele, pastuharna, dvorana za jahanje i dodatni sadržaji potrebni za rad s konjima. Druga lokacija je Ivandovoru smješten u pitoresknom kraju nedaleko od Đakova, gdje su lipicanske kobile sa svojim pomladcima. (HTZ, 2014.).

2.1. Uzgoj pastuha i kobila

Lipicanska pasmina jedna je od najstarijih i najpoznatijih pasmina konja u Europi, a nastala je kao rezultat dugotrajne i sustavne selekcije. Prvi je lipicance počeo uzgajati austrijski nadvojvoda Karlo II. 1580. godine prepuštajući kraške kobile pod uvezene rasplodne španjolske pastuhe. Sama je pasmina dobila ime po ergeli Lipica u današnjoj Sloveniji. Lipicanska pasmina 1735. godine prvi je puta korištena u Beču za potrebe carskog dvora, da bi postepeno u potpunosti zamijenila španjolske konje. Lipicanci su se u Hrvatskoj počeli uzgajati 1700. godine na ergeli grofa Andrije Jankovića u Terezovcu (Suhopolje), a od 1806. godine uzgajaju se u ergeli Đakovo.

Lipicansku pasminu čini osam međunarodno priznatih linija pastuha i 63 roda kobila. U ergeli Lipica uzgojeno je 17 klasičnih lipicanskih rodova, a osim Mađarske linije Incitato u Hrvatskoj se danas uzgaja još 7 linija pastuha i 19 rodova kobila. Genetski potencijal nastoji se očuvati kroz uravnoteženost linija i rodova te održavanje optimalne veličine populacije. Uzgoj lipicanske pasmine uglavnom je orijentiran u Slavoniji, a općenito se dijeli na:

- 1) Privatni uzgoj – grla uzgojena od strane privatnih uzgajivača
- 2) Ergelski uzgoj – grla uzgojena u Državnoj ergeli Đakovo i Državnoj ergeli Lipik

Lipicanska pasmina uvažava slobodni i štalski način držanja grla ili pak kombinaciju pašno-štalskog držanja konja. U Državnoj ergeli Đakovo njeguje se tradicionalni način uzgoja. Pastusi za rasplod smještaju se u zasebne boksove, a svakodnevno im je omogućen izlazak iz boksa i održavanje tjelesne kondicije. Rasplodne se kobile drže u stadu u zajedničkoj štali, a tijekom hranjenja vezane su na vezove. Radi se o klasičnom pašno-štalskom uzgoju. Prije ždrebljenja kobile se odvajaju u zasebne boksove gdje ostaju i nakon oždrebljenja zajedno sa ždrijebetom.

Uzgoj, odnosno smještaj kobila, ovisi o godišnjem doba. Tako su tijekom pašnog razdoblja kobile i podmladci na pašnjacima dok su u zimskim mjesecima u ispuštima za kobile. Kada ždrijebe navrši 6 mjeseci, zajedno sa kobilom seli ga se u zajedničku štalu.

Muška omad će se izdvojiti u zasebne štale i ispuste prije nego spolno sazrije i tu će ostati dok ne bude premještena u Pastuharnu. U Pastuharni mušku se omad uključuje u treninge i obuku.

Lipicanska pasmina tradicijski se uzgaja, osim u Hrvatskoj, u Sloveniji, Austriji, Italiji, Mađarskoj, Rumunjskoj i Slovačkoj, a uzgojna načela pasmine propisuje Međunarodno lipicansko udruženje. Glavni je cilj udruženja stvoriti plemenite i skladne konje pravilnih kretnji i primjerene za ostvarenje vrhunskih rezultata u sportu, ali i u upotrebi u rekreativnim oblicima korištenja konja. Osim toga teži se očuvanju genetske varijabilnosti i osobina pasmine (<http://www.ergela-djakovo.hr/content/linije-i-rodovi-u-ergeli>).

Dugoročni cilj uzgojnog programa jest povećati udio pastuha i kobila upisanih u Glavnu matičnu knjigu. Lipicanska pasmina se uzgaja u čistoj krvi, a križanje s drugim pasminama nije dozvoljeno. Dozvoljene metode rasplodivanja su:

1. Prirodni pripust;
2. Umjetno osjemenjivanje;
3. Embrio transfer.

Najpovoljnije razbolje za prirodni pripust je od 15.veljače do 30.srpnja. Kako bi se osigurali optimalni okolišni uvjeti i ujednačen uzgoj ždrebadu preporuča se pripuštanje kobila u periodu od 15.ožujka do 30.lipnja. Preporučeni broj pripuštenih kobila godišnje za jednog pastuha iznosi 20. Ukoliko u prvoj generaciji predaka pastuh i kobila imaju zajedničkog pretka pripust nije dozvoljen.

U Matičnu knjigu lipicanske pasmine upisuju se životinje čije je porijeklo poznato odnosno potječu od roditelja upisanih u matične knjige te pasmine. Prethodno se životinje identificira i registrira u skladu sa važećim propisima. Glavna matična knjiga sastoji se od Knjige rasplodnih pastuha i Knjige rasplodnih kobila. Dodatni dio matične knjige čini evidencijska knjiga kobila, registar ždrebadu i dodatni registri (<http://www.ergela-djakovo.hr/konji-ergele/pepinjeri-ergele>).

2.2. Program selekcije konja

Državna ergela Đakovo u svom uzgojnom programu poduzima slijedeće postupke:

- 1) Vrednovanje porijekla
- 2) Ocjena vanjštine
- 3) Razvrstavanje u klasne razrede
- 4) Ispit radne sposobnosti pastuha
- 5) Vrednovanje kvalitete potomstva

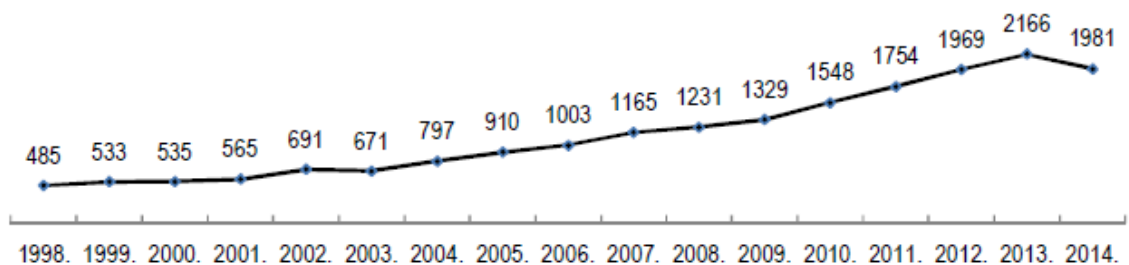

6) Prosudba zdravlja i plodnosti

Državna ergela Đakovo prije svake pripusne sezone izrađuje godišnji plan pripusta. Prema tom se planu organizira pripusna sezona prema određenom rasplodnom pastuhu. Kod izrade plana osiguravaju se rasplodni pastusi koji su potrebni za održavanje optimalne veličine populacije.

Tablica 1. Brojno stanje lipicanaca u Republici Hrvatskoj prema kategoriji (HPA, 2014.).

Kategorija	Broj grla	
	Privatni uzgoj	Ergelski uzgoj
Rasplodni pastusi	67	23
Kastrati	55	8
Rasplodne kobile	467	53
Pastusi	350	32
Kobile	291	45
Muška omad-dvogodišnja	75	14
Muška omad-jednogodišnja	80	18
Ženska omad-dvogodišnja	99	13
Ženska omad-jednogodišnja	92	10
Muška ždread	99	4
Ženska ždread	80	6
Ukupno	1.755	226
	1.981	

Grafikon 1. Pregled brojnog stanja lipicanaca u Republici Hrvatskoj kroz godine (HPA, 2015.)

Tablica 2. Obilježja i značajke lipicanske pasmine (HPA, 2015.)

Visina:	Pastusi – 155cm do 160 cm (iznimno 150cm do 165cm) Kobile – 153cm do 158cm (iznimno 148cm do 162cm)
Boja i oznake:	Siva, vrana, dorata sa što manje bijelih oznaka (depigmentacije). Vrlo rijetko i alata boja.
Glava:	Plemenita, srednje dužine, suha, blago koveksnog profila, oči velike i tamne, uši srednje dužine, nozdrve velike
Vrat:	Srednje dug i mišićav, visoko nasaden.
Trup:	Dubok i širok. Greben dobro izražen, grudi duboke i široke, plećka srednje duga i položena, leđa srednje duga i dobro povezana mišićjem, spoj srednje dug, širok i mišićav, sapi zaobljene, snažne i blago spuštene.
Noge:	Noge čvrste, suhих i dobro oblikovanih zglobova, putice srednje duge. Kopita srednje velika i čvrsta.
Kretnje:	Visoke akcije nogu, izdašne i sigurne u svim hodovima
Temperament i karakter:	Živahnog temperamenta i dobroćudnog karaktera izražene volje za rad.

Današnji đakovački lipicanac svojom snagom i veličinom nadmašuje one uzgojene na ergelama Lipica i Piber zbog čega i postiže zavidne rezultate na sportskim i turnirskim natjecanjima. Uzgoj đakovačkog lipicanca pod stalnim je nadzorom konjogojskih stručnjaka. Državna ergela u Đakovu trenutačno posjeduje cca 176 grla od kojih se dio nalazi na lokacijama Ergele, a drugi se dio nalazi kod privatnih uzgajivača u svrhu rasploda.

Svake godine Odjel za konjogojstvo hrvatske poljoprivredne agencije predviđa plan aktivnosti za odabir rasplodnih pastuha lipicanske skupine koji se održava na prostoru Ergele Đakovo. Odabiru mogu pristupiti svi pastusi koji su navršili 4 godine. Odbiru ne mogu pristupiti pastusi koji su ocijenjeni kao trajno neodabrani. Pastusi stariji od 10 godina koji nisu bili komisijski ocijenjeni ali imaju registrirano potomstvo lipicanske pasmine mogu pristupiti ocijeni ukoliko su još aktivni u rasplodu. Sva grla moraju imati propisanu veterinarsku dokumentaciju.

3. SPORTSKI REZULTATI U DRŽAVNOJ ERGELI ĐAKOVO

Državnoj ergeli Đakovo kroz povijest uz uzgoj uvijek se bavila i različitim konjičkim sportovima. U posljednjem desetljeće ponajviše zaprežnim uz predstave u dresurnom jahanju. Četverostruki prvak hrvatske u vožnji dvoprega je Josip Zirn, koji predstavlja DEĐL u toj disciplini (HTZ, 2015.).

3.1. Zaprežni konjički sport

Lipicanci Đakovačke ergele iznimno su prepoznatljivi u zaprežnom sportu sudjelovali su u domaćim i međunarodnim zaprežnim natjecanjima. Sudjelovali su na svjetskim prvenstvima i Olimpijadi.

U 2007. godini predstavnici ergele Đakovo sudjelovali su na brojnim međunarodnim i domaćim sportskim turnirima gdje su postigli vrlo dobre rezultate. Razlog tako dobrim rezultatima može se smatrati intenzivan rad, znanstveni pristup uzgoju i selekciji konja te pomna briga o konjima.

Na državnom prvenstvu u vožnji dvoprega 2007. godine predstavnici ergele osvojili su prvo i drugo mjesto. Iste je godine u Mađarskoj na međunarodnom konjičkom natjecanju u vožnji dvoprega i četveroprega Državna ergela Đakovo sudjelovala na poziv državne ergele Szilvasvarad iz Mađarske. U rujnu te godine Državna ergela Đakovo sudjelovala je na međunarodnom konjičkom natjecanju u vožnji jednoprega, dvoprega i četveroprega na poziv državne ergele Topolčianky iz Slovačke u vrlo jakoj konkurenciji od ukupno 28 dvoprega ekipa ergele Đakovo bila je vrlo uspješna sa osvojenim 13. i 14. mjestom.

U listopadu iste godine Državna ergela Đakovo sudjelovala je na međunarodnom dvoprežnom turniru u mjestu Lipica u Sloveniji sa dva dvoprega i osvojila 6. i 8. mjesto. 2007. godine na finalu dvoprežnog Croatia kupa u finalnoj utakmici (kategorija-seniori) predstavnici Ergele osvojili su prvo i drugo mjesto. U rujnu 2014. godine u Čepinu je prvi puta održana Međunarodna maratonska utakmica u kategoriji jednoprega i dvoprega. Sudjelovali su natjecatelji iz Hrvatske i Mađarske a vozači ergele Đakovo u konkurenciji jednoprega i dvoprega zauzeli su vrh ljestvice. Na međunarodnom otvorenom prvenstvu u vožnji zaprega u Sloveniji održanom u Lipici u rujnu 2014. godine tijekom trodnevnog takmičenja vozač đakovačke ergele zauzeo je treće mjesto u dresuri, prvo mjesto u maratonu, treće mjesto u disciplini vožnje preciznosti.

Na dvoprežnom prvenstvu Hrvatske u Pleternici 2013. godine četvrti puta državni

prvak u vožnji dvoprega postao je predstavnik ergele Đakovo. 2010. godine na Međunarodnom zaprežnom natjecanju u mjestu Lipica u Sloveniji u kategoriji dvoprega nastupilo je ukupno 18 zaprega iz Italije, Belgije, Švicarske, Slovačke, Danske, Austrije, Švedske, Slovenije i Hrvatske. Predstavnik ergele Đakovo osvojio je ukupno 5.mjesto te izborio normu za Svjetsko dvoprežno prvenstvo 2011. godine u Parizu.

U srpnju 2010. godine u mađarskom mjestu Zanka održalo se Međunarodno zaprežno natjecanje jednoprega, dvoprega i četveroprega. Državnu ergelu Đakovo predstavljao je jedan dvopreg koji je u disciplini dresura osvojio 12. mjesto u disciplini maraton na stazi dugoj 18 km zauzeo je 13. mjesto, a u natjecanju u vožnji kroz kapije 15. mjesto.

Na prvenstvu Hrvatske u vožnji dvoprega 2014. godine koje se održavalo u Pleternici prvak Hrvatske u vožnji dvoprega postao je predstavnik ergele Đakovo i Lipik. 2013. godine na Svjetskom dvoprežnom prvenstvu koje se održavalo u Slovačkoj reprezentacija Hrvatske sudjelovala je sa tri dvoprega,. U disciplini dresura predstavnik ergele Đakovo zauzeo je 66. mjesto od ukupno 72 natjecatelja, a u disciplini maraton 60. mjesto.

3.2. Preponski i dresurni konjički sport

U dvorani za konjičke sportove-jahaonica održavaju se i organiziraju škola jahanja, dresura konja, terapijsko jahanje i sportska natjecanja: preskakanje prepona i zaprežni sport, i to tijekom čitave godine. Zatvoreni prostor Jahaonice omogućava i održavanje izložba, sajmovi i aukcijske prodaje konja. Jahaonica se prostire na 4200 m² sa nizom sadržaja: suvenirnice, restorani, prodavaonice s konjičkom opremom, boksovi za smještaj konja, prostori za jahače. U okviru Jahaonice izgrađene su i tribine sa 540 sjedećih mjesta.

Na trodnevnom konjičkom natjecanju u okviru 44. Đakovačkih vezova Đakovčani su slavili u preponskim utakmicama. Jedan su dan bile organizirane preponske utakmice nešto nižih visina, a drugi se dan skakalo za bodove 3.kola Croatia kupa u preponskom jahanju. Održale su se četiri preponske utakmice na visinama od 80-120 cm. Na trećoj utakmici na visini 1,10cm s baražem (dodatnim natjecanjem na 1.20 m) jedinom je jahaču ergele Đakovo uspjelo proći osnovni parkur i baraž bez kaznenih bodova pa je osvojio prvo mjesto. Slijedećeg dana održane su tri preponske utakmice (visine od 110-130 cm), a u prvoj utakmici dana pobjedilac je predstavnica Državne ergele Đakovo (<http://www.ergela-djakovo.hr/sportski-nastupi>).

Od rezultata u dresurnom jahanju zapažen je rezultat postigao predstavnik đakovačke

ergele na Državnom prvenstvu RH u dresurnom jahanju za mlade konje održanom u Zagrebu u rujnu 2014.godine. U kategoriji mladih konja od 4 godine u jakoj konkurenciji zauzeo je treće mjesto, u kategoriji mladih konja od 5 godina zauzeo je drugo mjesto, a u kategoriji mladih konja od 6 godina peto mjesto. Na istom natjecanju nastupili su i članovi KK Đakovo. Jahačica Tea Tosenberger u natjecanju za mlade konje u kategoriji od 4 godine osvojila je 6. mjesto, Josip Kokalović u utakmici A-KUER u kategoriji jahača do 17 godina 2. mjesto, a na istom mjestu plasirala se i Katarina Čorić u kategoriji jahača iznad 17 godina. U utakmici A5 Tea Bašić se plasirala na 4. mjestu, a Josipa Šimić sa dva konja zauzela je 5. i 6. mjesto na ljestvici.

Na održanom konjičkom natjecanju Karoca „Dressage Cupa“ u dresurnom jahanju 2016. godine predstavnici đakovačkih jahača imali su izvrstan nastup, a jahač je u utakmici za konje starosti 7 godina plasiran na prvom mjestu. U svibnju 2016. godine održano je posljednje kolo i finale kupa u dresurnom jahanju. U prvoj utakmici za mlade konje starosti 4 godine jahači KK Đakovo zauzeli su prvo i drugo mjesto. U drugoj utakmici prva dva mjesta zauzele su jahačice iz Mađarske, a treće mjesto predstavnica ergele Đakovo. U trećoj utakmici na prvom je mjestu bila jahačica KK Đakovo, a u četvrtoj utakmici prva tri mjesta zauzeli su jahači Državne ergele Đakovo i Lipik.

U organizaciji hrvatskog konjičkog saveza i Državne ergele Đakovo u listopadu 2015. godine u zatvorenoj jahaonici u Đakovu prvi je puta održano Prvenstvo Hrvatske za mlade konje u dresurnom jahanju i prvo kolo već tradicionalnog Kupa Ergele Đakovo. Sveukupno je održano 6 utakmica sa tridesetak natjecatelja. Jahač ergele Đakovo ostao je prvak Hrvatske za konje starosti 6 godina, a jahačica ergele Đakovo osvojila je drugo mjesto u kategoriji konja starosti 4 godine.

U zatvorenoj jahaonici Državne ergele Đakovo održao se nastavak natjecanja u preponskom jahanju „Zimski kup Slavonije i Baranje“ sezona 2015/2016 u organizaciji Konjičkog kluba Osijek i Državne ergele Đakovo. Nakon ukupno održanih 5.kola i FINALA KUPA turnira u preponskom jahanju u kategoriji S3 i S4 na prvo se mjesto plasirala jahačica Tamara Pađen iz KK Mirnovec, drugo je mjesto pripalo jahačici Martini Ivković iz KK Osijek, dok je trećeplasirano jahač Marko Hercigonja iz KK Zagreb. U kategoriji S1 i S2 ovog natjecanja, prvoplasirani je jahač Ivan Funarić, KK Osijek, dok je drugo mjesto na ljestvici zauzela Mia Borošak, KK Revel (<http://www.ergela-djakovo.hr/sportski-nastupi>).

4. TURISTIČKA PONUDA DRŽAVNE ERGELE ĐAKOVO

Mnogi bi rekli kako turistička ponuda Slavonije i Baranje itekako zaostaje za ostatkom Hrvatske. No, mi imamo nešto što je na rubu izumiranja i što se rijetko gdje može pronaći. Imamo tradiciju koju brižno čuvamo, naučeno od naših starih, prenosimo na naše potomke. Ponosimo se nepreglednim ravninama, svježinom šuma hrasta. Dokaz ljubavi prema običajima naših starih je i sama Đakovačka ergela. Ova "ljepotica" stara pola tisućljeća, iz godine u godinu doživljava novi procvat. Brojni svjetski državnici i umjetnici su imali čast posjetiti ergelu, kao i ergelu Ivandvor, gdje u netaknutoj prirodi bezbrižno žive lipicanske majke sa svojim pomladcima. Od možda najznačajnijih posjeta ergeli je bio posjet engleske kraljice Elizabete II, 1972. godine. Kraljica je čuvši o čaroliji lipicanaca, kao i same ergele, izričito zahtijevala da se osobno uvjeri u rečeno, i uvjerila se! Tada se, između ostaloga, engleska kraljica vozila gradom u fijakeru, kojeg su naravno vukli lipirci. Ta ponuda i nakon 44 godine je i dalje aktualna i svakodnevno dostupna za turiste koji žele doživjeti "dašak" povijesti. Vožnja fijakerom posebno je tražena u zimsko vrijeme, kada nosi naziv "Adventska vožnja fijakerom", tada se bjelina lipicanaca stopi sa bjelinom snježnoga pokrivača, kada su i sami djelatnici u odjeći kao iz nekih prošlih vremena, kada je sve intimnije, podsjeća na stare običaje. Što god da se značajno događalo na ulicama Đakova, uvijek prvo i sa ponosom svijetu pokazujemo lipircance, koji su nastali stručnom selekcijom visokoeduciranih djelatnika (DEDL, 2015.).

U turističkoj ponudi Đakovačke ergele, već je četiri puta održan program nazvan "Božićni bal lipicanaca". Program je od samoga nastajanja izazvao ogroman interes javnosti iz cijele hrvatske, te ulaznice bivaju rasprodane i do deset dana unaprijed, a dojmovi o ovoj predstavi, prepričavaju se još tjednima poslije.

Slika 1. Božićni bal lipicanaca (http://vs-djakovo.hr/wp-content/uploads/photo-gallery/10296434_10153756308715505_3597300152658647289_o.jpg)

Predstava sadrži elemente glume, u kojoj se jasno vide elementi ustrajnog dresurnog rada kao što su propnjevi, levade, pesade, komplimenti, rad na dugim uzdama bez jahača, "Pas de Deux" i gracioznost lipicanaca u izvođenju Quadrille. U predstavi sudjeluju jednoprezi, dvoprezi, četveroprezi, jahači te lipicanci bez jahača. Božićni bal lipicanaca je najveća i najspektakularnija predstava konja u hrvatskoj, a i šire (<http://www.ergela-djakovo.hr/content/bozicni-bal-lipicanaca-2015.>).

U samom sutonu zime, ergela sudjeluje u još jednoj tradiciji nazvanoj "Đakovački bušari". Manifestacija postoji 22 godine, a cilj joj je okupiti pokladna društva iz cijeloga svijeta, koji će veseljem, pjesmom i plesom otjerati tmurnu zimu i vratiti toplinu i plodna polja. Odsedlani lipicanci paradno prolaze ulicama Đakova, pokazujući svijetu svu svoju gracioznost. Nakon obilaska zadane rute, slijedi okrjepa i druženje turista sa lipicancima.

Najpoznatija manifestacija u kojoj se prezentira ergela i lipicanci, su Đakovački vezovi. Manifestacija se obilježava 50-tu godinu, a cilj joj je upravo ono čemu Slavonci teže: očuvati običaje naših starih, pa makar na jedan dan u godini. Od 1967. godine, prve nedjelje u srpnju, u 8 sati ujutro, ulicama Đakova kreće povorka kulturno-umjetničkih društava iz cijeloga svijeta. Sudionici pokazuju ruho koje su nosili njihovi predci, sviraju na starim glazbalima, pjevaju tradicionalne pjesme, plešu... A kad povorka pješaka odmakne, slijedi konjički dio: djelatnici ergele prvo voze okićene četveroprege, dvoprege, jednoprege, a

lipiscanci pokazuju elemente izvrsne dresure, dobre koordiniranosti i kao pravi junaci, stojeći podnose užareni asfalt srpanjskog prijepodneva. Na samom kraju povorke, ulicama prolaze jahači na lipiscancima, kako bi gledateljima pokazali svu ljepotu ove plemenite pasmine. No, tu radni dan za djelatnike ergele i lipiscance ne završava, program se premješta u samu ergelu gdje pred punim gledalištem kreću natjecanja u vožnji četveroprega, dvoprega, jednoprega, natjecanja u dresurnom i preponskom jahanju. Kao i svake godine Ergela nastoji uvesti nove programe u svoju ponudu, tako da je uz druge programe uvršten i program „Uskrs na Ergeli Đakovo“. Program se održava na prostoru Pastuharne i obuhvaća slijedeće: Mađioničarsku predstavu za najmlađe, vožnju fijakerom, nagradne igre, fotografiranje sa maskotom uskršnjeg zeca i druženje sa lipiscancima.

Osluškujući želje turista i građana, ergela uvodi kratki program u trajanju od 30-ak minuta u kojima je sažet sav rad djelatnika sa lipiscancima. Prikazuje se vožnja sa jednopregom, dvopregom i četveropregom, Quadrilla i Pas de Deux. Kako bih bio prihvatljiv turistima iz cijeloga svijeta, program se održava na hrvatskom i engleskom ili hrvatskom i njemačkom jeziku.

Isti taj program je vidjela najšira publika jer je 15. ožujka ove godine prikazan vojvotkinji od Cornwalla Camilli Parker Bowles. Toga dana "mase ljudi" znatiželjno su okupirale ergelu, predstavnici medija bilježili su svaki centimetar ergele, svaki primjerak lipiscanskoga pastuha i ti su kadrovi obišli cijeli svijet i time je ergela mnogima koji nisu imali prijašnjih saznanja o njoj, postala prva destinacija za sljedeći godišnji odmor. Oni rijetki sretnici uspjeli su se izboriti za ulaznicu u zatvorenu jahaonu, gdje su imali čast zajedno sa vojvodkinjom gledati lipiscansku predstavu. Vojvotkinja se prvo uputila u ergelu Ivandvor, gdje se nalaze lipiscanske kobile sa mladuncima, zatim je u Đakovačkoj ergeli obišla štale sa pastusima, a nakon toga, uputila se u zatvorenu jahaonu, gdje joj je ravnatelj ergele Dr.sc. Nidal Korabi kao poklon uručio figuru lipiscanskog pastuha. Iako je Camilla bila oduševljena prekrasnim primjercima lipiscanaca, protokol joj je nalagao da ima vremena pogledati samo dio predstave. Pri izlasku, uputila se upisati u tako zvanu "knjigu dojmova" Iako su mnogi znatiželjnici nagađali što će to vojvotkinja napisati, Camilla je vrlo decentno, kakva i sama jeste, upisala svoje ime sa datumom posjete i uputila se u obilazak drugih dogovorenih lokacija (Nacrt strategije kulturnog razvitka grada Đakova. 2015. i HTZ, 2014.).

Iako ergelu godišnje posjeti cca. 15 000 turista, ergela oglašavanjima, sudjelovanjem na sajmovima i raznim drugim aktivnostima, teži dostići dvostruku, pa i trostruku brojku.

S obzirom na zemlju dolaska posjetitelja, 90% dolaska čine domaći posjetitelji a 10% posjetitelji iz inozemstva.

Gledano prema kategoriji posjetitelja, učenici obuhvaćaju 56% dolazaka, odrasli posjetitelji 28%, a umirovljenici 16% ukupnih dolazaka u ergelu .

Prosječni prihod od turističkih obilazaka po godini iznosi 350 000-500 000 kuna godišnje.

Od inozemnih, najčešći su turisti iz SAD-a, njih je u 2015. Godini bilo 497, slijedi BiH sa 320 posjeta, Švedska 216, pa Austrija 163 posjeta, Mađarska i Francuska 100 posjeta itd. (HTZ, 2014. i Izvještaj turističke djelatnosti Državne ergele Đakovo i Lipik za 2015.).

U moru stručnih analiza, odlučila sam provesti vlastitu kratku anketu, koja bih obuhvaćala 100 punoljetnih osoba.

Rezultati ankete pokazali su sljedeće:

- Po čemu je poznato Đakovo? Odgovorile su 73 osobe, a najviše ljudi, njih 34 riječ Đakovo asocira na katedralu.
- Na pitanje da li su posjetili ergelu Đakovo, odgovorilo je 86 ispitanika. 62,8% je odgovorilo potvrdno a 37,2% ispitanika nije posjetilo ergelu.
- 87 ispitanika je odgovorilo na pitanje da li su posjetili ergelu Ivandvor. Od njih 62,1% nije a 37,9% je posjetilo ergelu Ivandvor.
- U anketi sam pitala dali su prisustvovali nekom događaju u ergeli, na pitanje je odgovorilo 67 ispitanika. 48 ispitanika nije prisustvovalo niti jednom događaju u ergeli, a od 19 ispitanika koji su potvrdno odgovorili, najčešće su prisustvovali na predstavama i natjecanjima.
- Postavila sam pitanje dali smatraju da je potencijal ergele dovoljno iskorišten. Na njega je odgovorilo 73 ispitanika. Od toga, njih 41 smatra da nije, potvrdno je odgovorilo 17 ispitanika a njih 15 su ostali neodlučni.
- Na pitanje što bih oni promijenili, najviše njih su poželjeli da se ergela više promovira stranim zemljama, jahanje za sve posjetitelje, da predstave budu na rasporedu svaki vikend, duže radno vrijeme, više sadržaja za najmlađe itd.
- Od sudionika koji su ispunili anketu, 72,6% ima od 18 do 35 godina, a njih 27,4% je starije od 35 godina.
- 83,1% ispitanika nije iz Đakova, a 16,9% živi u Đakovu.

Iz ankete se da zaključiti da populacija nije zadovoljna radom ergele i da su potrebne promjene. Ponajviše u dostupnosti informacija o ergeli. Što se tiče oglašavanja, trebalo bih više pozornosti posvetiti ergeli Ivandvor, kako bih porastao broj posjetitelja i na tu lokaciju.

5. PLANOVI

Cilj povećanja turističke ponude i atraktivnosti Državne Ergele Đakovo kroz promociju konjičkog turizma – uzgoj lipicanaca, konjičke sportove i kontinentalni turizam koje će rezultirati razvojem i stvaranjem radnih mjesta integralni je dio cilja društveno-gospodarskog razvitka Grada Đakova i Osječko baranjske županije ali i Republike Hrvatske. Kroz projekt rekonstrukcije i opremanja zatvorene jahaonice na Pastuharni – Državne Ergele Đakovo kao i drugi projekti na Ivandvoru, povezivanje Ergele sa vinskim cestama Trnave i Mandičevca, turističko i rekreativno jahanje do obližnjih jezera (Borovik i Jošava) omogućiti će se daljnji sustavni rad na kreiranju regionalno i globalno prepoznatih događanja vezanih za konjički turizam, a sve u funkciji kreiranja turističke prepoznatljivosti, obogaćivanja turističke ponude i ubrzavanja turističkog razvoja u kontinentalnom dijelu zemlje.

Uzgoj lipicanaca na đakovačkom području, koji danas premašuje dvjestogodišnju tradiciju, važno je obilježje đakovačkog kraja i cijele Slavonije, i čini ga neizostavnim dijelom njegove turističke, gospodarske i sportske ponude. Lipiscanci su prepoznatljivi brend grada Đakova, te su stoga značajni u turističkoj promidžbi. Širokoj javnosti su opće prepoznatljivi simboli grada Đakova - katedrala i ergela lipicanaca, kao i kulturnim i prirodnim bogatstvom, kulturno-povijesnim nasljeđem i baštinarom hrvatskog identiteta, preduvjet za daljnji razvoj konjičkog turizma.

Državna ergela Đakovo u svojoj djelatnosti obuhvaća uzgoj i korištenje konja, u segmentu uzgoja i sporta. Izgradnjom moderne jahaonice na prostoru Pastuharne u Đakovu otvorila se mogućnost korištenja infrastrukture Ergele na način da se osim osnovne djelatnosti na lokaciji ponuditi i dodatna konjička turistička ponuda. Jahaonica je centralni objekt kompleksa Ergele u Đakovu čija je izgradnja završena 2011. godine. Radi se o građevini sa ukupnom građevinsko bruto površinom (GBP) od 5040 m². Od cjelokupnog objekta jahaonice trenutno je u funkciji samo arena za konje (pješčani parkur), gledalište za posjetitelje i smještajni kapaciteti za konje što čini 3600 m². Jahaonica sa popratnim sadržajima omogućava korištenje konja i treninge tijekom cijele godine te time pruža mogućnost korištenja konja u turističke svrhe u puno intenzivnijem obimu nego što je to bio slučaj do sada. Neuređeni dio jahaonice predstavlja ostalih 1440 m² i predmet je projekta rekonstrukcije jahaonice u multimedijalni izložbeni centar (HTZ, 2014.).

Kada su u pitanju mogući rezultati ovakvog projekta, uvijek treba imati u vidu da oni mogu biti sagledavani s više aspekata i u tom smislu mogu biti višestruki. Prije svega se tu misli na njihov ekonomski, financijski i društveni aspekt.

U prvom slučaju, očekuje se da će realizacijom projekta biti ostvareni ekonomski efekti, prije svega kroz doprinos projekta povećanju gospodarskog rasta na razini Grada i Županije i kroz ostvarivanje dijela postavljenih ciljeva. Pored toga, otvaranjem novih radnih mjesta povećao bi se standard zaposlenih i njihovih obitelji, kao i vlasnika obrta i poduzeća koja posluju na području Grada Đakova i Osječko baranjske županije.

U drugom slučaju, očekuju se financijski rezultati od rekonstrukcije postojeće jahaonice u Multimedijalni izložbeni centar i njegovog kasnijeg poslovanja. Financijski učinci se mogu očekivati na dvije razine; na razini investitora koji će ulagati u rekonstrukciju postojeće jahaonice i na razini korisnika MMIC-a. Investitor očekuje da će se uložena sredstva vratiti, pa čak i uz određenu kapitalizaciju. Korisnici MMIC (Multimedijalni izložbeni centar) očekuju dodatnu turističku ponudu u vidu kulturnih, edukacijskih i ugostiteljskih sadržaja, ali i svih drugih prednosti koje pruža sama lokacija Multimedijalnog izložbenog centra.

Društveni učinci, koji će ostvariti realizacijom projekta rekonstrukcije postojeće jahaonice u MMIC, također su značajni. Oni će prije svega doći do izražaja kroz povećanje broja turista temeljem dodatne kulturno-turističke ponude na razini Grada i Županije. Osim toga, doći će do većeg priljeva sredstava u državnom, županijskom i gradskom proračunu od turističkih djelatnosti uslijed ponude novog kulturno-turističkog sadržaja kroz MMIC, a koje će utjecati na povećanje društvenog standarda na području cijele regije.

Sva tri navedena aspekta očekivanih učinaka od realizacije projekta, svoje učinke će proizvoditi istovremeno.

Opremanjem i stavljanjem u funkciju MMIC osigurati će se kvalitetnija ponuda sportsko-kulturno turističkog sadržaja na prostoru Grada i Županije, čime će turistička lokacija postati još privlačnija i zanimljivija turistima. Pored toga osigurati će se podrška razvoju obrtništva i poduzetništva kroz suradnju sa Državnom upravom Đakovo i turističkom ponudom koju pruža kojom će se unaprijediti poduzetnička aktivnost i podići kvaliteta turističke usluge. To će dovesti do porasta prihoda, kako za Grad tako i za same obrtnike i poduzetnike, stvaranja novih radnih mjesta i dodatnog zapošljavanja i povećanje životnog standarda za novozaposlene djelatnike, odnosno njihove obitelji.

Pored navedenih općih rezultata, realizacija projekta će u konačnici rezultirati:

- Potpuno opremljenim multimedijalnim izložbenim centrom koji povećava atraktivnost Ergele Đakovo, Grada Đakova, Osječko baranjske županije i kontinentalnog djela Republike Hrvatske.
- Povećanjem kulturne turističke ponude Grada Đakova i Osječko baranjske županije

kroz bogatu ponudu interaktivnog sadržaja i postava u MMIC.

- Povećanom vidljivosti MMIC u sklopu Državne Ergele Đakovo kao nove turističke atrakcije kroz kreiranje prepoznatljivog i upečatljivog vizualnog identita MMIC.
- Osigurane kvalitetne turističko-servisne usluge kroz konstantnu informiranost turista i komunikaciju sa turističkim zajednicama.
- Povećanjem kulturnog djelovanja i ostvarenjem suradnje sa nacionalnim i međunarodnim sportskim i kulturnim ustanovama.
- Osiguranjem kontinuirane suradnje različitih sportskih, kulturnih i turističkih ustanova iz zemlje i inozemstva.
- Osiguranjem cijelogodišnje ponude sportsko-kulturnog turističkog sadržaja izradom Programa rada MMIC koja će bitno utjecati na produženje turističke sezone na području Osječko baranjske županije (HTZ, 2014. i Strateški plan razvoja turizma Državne ergele Đakovo i Lipik, 2015.).

Tablica 3. Planirani razvoj turizma do 2020 (DEĐL, 2015.).

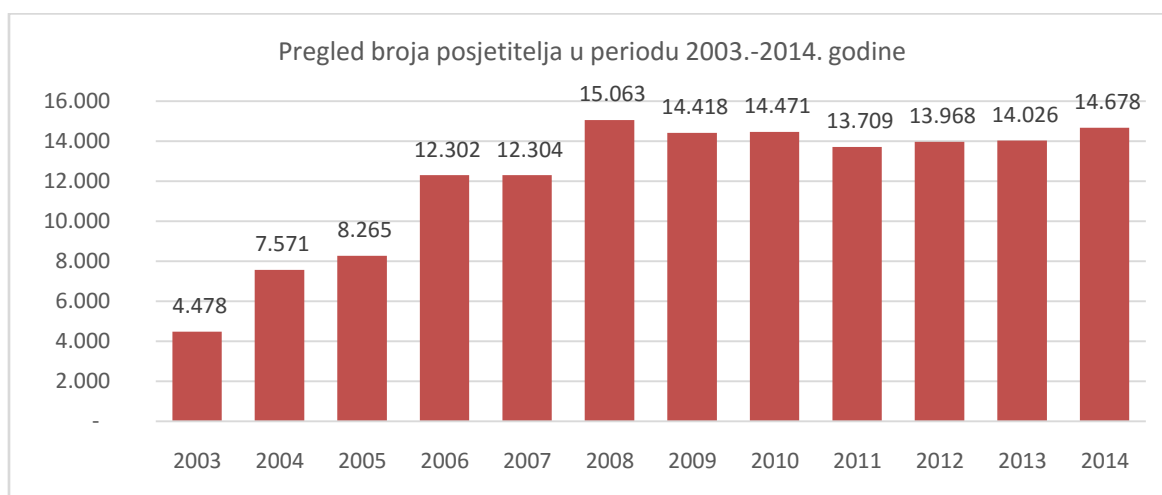
PLANIRANI UKUPNI PRIHODI TURIZMA - DRŽAVNA ERGELA ĐAKOVO U PERIODU 2011. GOD. - 2020.GOD.								
GODINA	ULAZNICE	SUVENIRI	JAHANJE	VOŽNJA FIJAKER	PREDSTAVE	POSEBNI PAKETI	DONACIJE TURIZMU	UKUPNO bez PDV
2011.	237.544,59	94.139,21	0,00	5.539,83	0,00	0,00	0,00	337.223,63
2012	225.952,13	84.906,88	0,00	1.280,00	14.444,00	0,00	0,00	326.583,01
2013	223.288,00	85.012,99	0,00	2.983,20	31.392,00	0,00	44.700,00	387.376,19
2014	234.128,00	99.920,32	0,00	4.160,00	39.960,00	0,00	41.500,00	419.668,32
2015	245.834,00	104.916,34	0,00	4.368,00	41.958,00	5.000,00	43.575,00	445.651,34
2016	263.042,38	112.260,48	5.000,00	4.673,76	44.895,06	5.350,00	46.625,25	481.846,93
2017	315.650,86	134.712,58	6.000,00	5.608,51	53.874,07	6.420,00	55.950,30	578.216,32
2018	394.563,57	168.390,72	7.500,00	7.010,64	67.342,59	8.025,00	69.937,88	722.770,39
2019	434.019,93	185.229,79	8.250,00	7.711,70	74.076,85	8.827,50	76.931,66	795.047,43
2020	477.421,92	203.752,77	9.075,00	8.482,87	81.484,53	9.710,25	84.624,83	874.552,18

U rujnu 2016. godine Državna ergela Đakovo planira se svečano obilježavanje 510 godina postojanja ergele Đakovo i 210 godina organiziranog uzgoja konja lipicanske pasmine prigodnim konjičkim manifestacijama uz prateći kulturni program (kao npr. svečani mimohod zaprega i jahača, prigodne glazbeno-scenske predstave, umjetničke tematske izložbe, sajam autohtonih suvenira, slavonska gastro-ponuda uz prigodne koncerte i sl.).

2017. godina se planira kao prva godina rada nakon rekonstrukcije i opremanja zatvorene jahaonice na Pastuharni. Nadalje, analizom je predviđeno da će broj posjetitelja rasti po stopi:

2015. god 5%, 2016.-7%, na osnovu novih programa i paketa. Završetkom južnog dijela jahaonice 2017.god. očekuje povećanje ukupnog prihoda do 20%, a 2018. god. do 25%. Slijedeće godine se očekuje nešto niži rast prihoda i to u iznosu do 10% godišnje

U turizmu, posebno je došlo do napretka 2006. godine kada je Ergela slavila 500. obljetnicu svoga osnutka. Te godine na proslavu su došle sve državne ergele iz Europe, sve konjogojske udruge iz Hrvatske, održana je generalna skupština LIF-a (svjetska organizacija konja lipicanske pasmine), krenulo se u izgradnju prve zatvorene jahaonice u povijesti Ergele. Sve je popraćeno tv-emisijama, osmišljeni su i izrađeni po prvi put suveniri, izrađena je turistička signalizacija. Sve ovo što je odrađeno, rezultiralo je povećanju broja posjetitelja i znatnom povećanju vlastitih prihoda (DEĐL, 2015.).

Grafikon 2. Pregled broja posjetitelja u periodu 2003-2014. godine (DEĐL, 2015.)

Do 2020. Planira se realizacija slijedećih projekata prema (Strateški plan razvoja turizma Državne ergele Đakovo i Lipik, 2015. i HTZ, 2014.):

- Muzejsko – galerijski prostor na drugoj etaži jahaonice.
- Izgraditi lift koji će povezati prizemlje s gornje dvije etaže jahaonice (radi potreba invalida i bržeg opsluživanja korisnika tih etaža).
- Spomen muzej na Ivandvoru engleskoj kraljici Elizabeti II.
- Završiti prostor za sastanke, edukacije, promocije i druge stručne skupove vezane za konjogojstvo na trećoj etaži jahaone.
- Završiti skladišni prostor ispod jahaone.
- Uređenje hipodroma sa pripadajućim parkurima, konjičkim stazama i tribinama.

- Urediti i osposobiti prostor za Konjički klub Đakovo
- Urediti spomen muzej na Ivandvoru: U spomen na posjet engleske kraljice Elizabete II.
- Na Ivandvoru postaviti oglasne ploče i putokaze
- Ambar preurediti u suvenirnicu.
- Staru zgradu gdje su prije stanovali djelatnici preurediti jedan dio u izvorni oblik – kako su izgledali stanovi.
- Obnoviti ured upravitelja Ivandvora.
- U sklopu stare zgrade urediti manji ugostiteljski prostor za odmor i opuštanje.
- Postojeće ograde i korale održavati u izvornom obliku (bagremova ograda obojana krečom).
- Zasaditi jedan dio novih zelenih ograda i postojeće obnavljati i održavati
- Obnoviti zgradu koja je prije služila kao zajednički objekt – najvjerojatnije kuhinja
- Obnoviti čardak sa svinjcem
- Ostale objekte i opremu održavati i eventualno popravljati.

Opremanjem i stavljanjem u funkciju zatvorene jahaonice osigurat će se kvalitetnija ponuda sportsko-kulturno turističkog sadržaja na prostoru Grada i Županije, čime će turistička lokacija postati još privlačnija i zanimljivija turistima. Pored toga osigrati će se podrška razvoju obrtništva i poduzetništva kroz suradnju sa Državnom ergelom Đakovo i turističkom ponudom koju pruža, kojom će se unaprijediti poduzetnička aktivnost i podići kvaliteta turističke usluge. To će dovesti do porasta prihoda, kako za Grad tako i za same obrtnike i poduzetnike, stvaranja novih radnih mjesta i dodatnog zapošljavanja i povećanje životnog standarda za novozaposlene djelatnike, odnosno njihove obitelji.

Jedan od projekata u pripremi je svakako je usvajanje lipicanske ždrebadi.

Usvojitelj dobiva:

- Rodovnicu sa slikom ždrebeta,
- Osobne podatke o ždrebetu,
- Dvije ulaznice za cijelu godinu,
- Dvije ulaznice na jednu od predstava u ergeli (Strateški plan razvoja turizma Državne ergele Đakovo i Lipik, 2015. i HTZ, 2014.).

Državna ergela Đakovo je na svojoj lokaciji Ivandvor smjestila matično stado lipicanskih kobila sa podmlatkom (ždrebad). Svake godine se oždrebi u prosjeku oko 30 ždrebadi. Kobile

koje se pripuštaju i pastusi koji se koristi su izabrani po strogim kriterijima, stručnošću i iskustvom u pogledu konjskih karaktera, izgleda, inteligencije i porijekla.

6. ZAKLJUČAK

Od 2006. godine, Đakovačka ergela bilježi galopirajući rast i razvoj. Te godine počinju velika planiranja ili izgradnja značajnih objekata. Na lokaciji Pastuharne započinje izgradnja najsuvremenije jahaonice u ovom dijelu Europe, izgrađeno je igralište za najmlađe posjetitelje i suvenirima. Na lokaciji Ivandvor je izgrađen seoski ambar, rekonstruirani su postojeći objekti, a planira se izgradnja spomen muzeja u čast britanskoj kraljici Elizabeti II. Koja je davne 1972. na svoj zahtjev posjetila obje lokacije. Po svemu viđenom, moglo bih se reći da je ovo desetljeće, desetljeće procvata spomenutih lokacija.

Danas je ergela jedna od najsuvremenijih u ovom dijelu Europe, a kvaliteta grla, što u treningu, što u rasplodu, nadaleko je poznata. Pastusi uzgojeni u ergeli, na svjetskom tržištu dostižu cijenu i do 10 000 eura. Bitna godina u kalendaru ergele je 2010. Kada tadašnja vlast odlučuje ergele Lipik i Đakovo spojiti u jednu. Iako takva odluka nije uzrokovala značajnije promjene u poslovanju, izazvala je velika negodovanja i prosvjede kod građana Đakova. Ergela nudi sve brojnije turistički atraktivne sadržaje, a uloženi trud djelatnika manifestira se u iz godine u godinu većim brojem posjetitelja. Može se reći da bih turistima koji dolaze u Slavoniju, Državna ergela Đakovo trebala biti obavezna stanica, jer se itekako ima što za vidjeti. Sudeći prema svemu viđenome, ergelu čeka još mnogo stoljeća kvalitetnoga rada.

7. POPIS LITERATURE

1. Državna ergela Đakovo i Lipik (2015): Strateški plan razvoja turizma Državne ergele Đakovo i Lipik.
2. Državna ergela Đakovo i Lipik (2015.): Nacrt strategije kulturnog razvitka grada Đakova 2015.-2020. godine.
3. Državna ergela Đakovo i Lipik. Nidal Korabi (2015.): Izvještaj turističke djelatnosti Državne ergele Đakovo i Lipik za 2015.
4. HTZ Osijek. Sabolski Pavo (2014.): Državna ergela Đakovo i Lipik.
5. Hrvatska poljoprivredna agencija. (2015.): Državna ergela Đakovo i Lipik. Uzgojni program lipicanske pasmine u Republici Hrvatskoj 2015. Dostupno na: <http://www.ergela-djakovo.hr/sites/default/files/uzgojni-program-lipicanske-pasmine-konja-u-republici-hrvatskoj-2015.pdf> (10.06.2016.).
6. <http://www.ergela-djakovo.hr/content/svecanost-povodom-obilježavanja-500-godina-ergele-dakovo-i-200-godina-uzgoja-lipicanske> (10.06.2016.).
7. <http://www.ergela-djakovo.hr/content/povijesni-slijed-razvoja-ergele-dakovo>. 10.06.2016.
8. <http://www.ergela-djakovo.hr/content/uzgoj-i-selekcija-konja> (15.06.2016.).
9. <http://www.ergela-djakovo.hr/content/linije-i-rodovi-u-ergeli> (12.06.2016.).
10. <http://www.ergela-djakovo.hr/konji-ergele/pepinjeri-ergele> (12.06.2016.).
11. <http://www.ergela-djakovo.hr/sportski-nastupi> (11.06.2016.).
12. http://vs-djakovo.hr/wp-content/uploads/photo-gallery/10296434_10153756308715505_3597300152658647289_o.jpg (12.06.2016.).
13. <http://www.ergela-djakovo.hr/content/bozicni-bal-lipicanaca-2015>. (10.06.2016.).
14. <http://www.ergela-lipik.org/content/povijest-ergele> (10.06.2016.).

8. SAŽETAK

U godini koju uzimamo kao početnu godinu istraživanja aktivnosti ergele, ergela slavi dvjesto godina uzgoja lipicanaca na Đakovačkom području. U pastuharni su uređeni ili izgrađeni: Zatvorena jahaona, šetnica za konje, koral, hipodrom, suvenirnica, kovačnica, prostor za odlaganje stajskog gnoja, prostor za osvojene pehare i medalje te igralište za najmlađe posjetitelje. Na lokaciji Ivandvor su uređeni i izgrađeni: Šetnica, parkirališta, rekonstruirani su postojeći objekti, izgrađen seoski ambar itd. Ergela također bilježi značajne sportske rezultate a ponajviše u zaprežnom sportu. U prošlom desetljeću, ergelu su vodila od 2004. godine Pavo Sabolski, a od 2012. Nidal Korabi. Ergela svake godine izdaje i katalog sa vrhunskim pepinjernim pastusima za najam. U nizu dobrih godina, 2010. godinu bih mogli izdvojiti kao posebnu za Đakovačku ergelu, kada aktualna vlast odlučuje pripojiti ergele Đakovo i Lipik u jednu. Ergela nudi sve brojnije turistički atraktivne sadržaje, a uloženi trud djelatnika manifestira se u iz godine u godinu većim brojem posjetitelja. Može se reći da bih turistima koji dolaze u Slavoniju, Državna ergela Đakovo trebala biti obavezna stanica, jer se itekako ima što za vidjeti. Sudeći prema svemu viđenome, ergelu čeka još mnogo stoljeća kvalitetnoga rada.

Ključne riječi: Državna ergela Đakovo, lipicanci

9. SUMMARY

In the year that we take as a starting year of research activities stud, stud is celebrating two hundred years of breeding Lipizzaners in Đakovo area. The Stallion are arranged or constructed: Closed jahaona, walking horses, coral, Hippodrome, souvenir shop, blacksmith shop, space for storage of manure, space for winning trophies and medals as well as a playground for younger visitors. On location Ivandvor are designed and constructed: The promenade, parking, reconstructed the existing buildings, built rural barn and so on. The stable also recorded significant sports results and especially in team sports. In the past decade, stud led since 2004 Pavo Sabolski, and since 2012 Nidal Korabi. Stud farm each year publishes a catalog with top pepinjernim stallions for sale. In a series of good years, the year 2010 would be able to set aside as a special for the Đakovo stud, when the current government decided to join the stud Djakovo and Lipik in one. Stud farm offers a growing number of attractive tourist facilities and effort employees manifests itself in every year a large number of visitors. It can be said that tourists who would come to Slavonia, the state horse farm Đakovo should be mandatory stop because it certainly has something to see. Judging by all videnome, stud plenty more centuries of quality work.

Key words: State stud farm Đakovo, lipizzaner

10. POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA

Tablica 1. Brojno stanje lipicanaca u Republici Hrvatskoj prema kategoriji (2014.).....	5
Tablica 2. Obilježja i značajke lipicanske pasmine.....	6
Tablica 3. Planirani razvoj turizma do 2020.....	16
Slika 1. Božićni bal lipicanaca.....	11
Grafikon 1. Pregled brojnog stanja lipicanaca u Republici Hrvatskoj kroz godine.....	5
Grafikon 2. Pregled broja posjetitelja u periodu 2003-2014. godine.....	17

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (sve font 10)
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Završni rad

RADNE AKTIVNOSTI DRŽAVNE ERGELE ĐAKOVO U POSLJEDNJEM DESETLJEĆU
WORKING ACTIVITIES OF STATE STUD FARM ĐAKOVO IN THE LAST DECADE

Andrea Burda

Sažetak:

U godini koju uzimamo kao početnu godinu istraživanja aktivnosti ergele, ergela slavi dvjesto godina uzgoja lipicanaca na Đakovačkom području. U pastuharni su uređeni ili izgrađeni: Zatvorena jahaona, šetnica za konje, koral, hipodrom, suvenirnica, kovačnica, prostor za odlaganje stajskog gnoja, prostor za osvojene pehare i medalje te igralište za najmlađe posjetitelje. Na lokaciji Ivandvor su uređeni i izgrađeni: Šetnica, parkirališta, rekonstruirani su postojeći objekti, izgrađen seoski ambar itd. Ergela također bilježi značajne sportske rezultate a ponajviše u zaprežnom sportu. U prošlom desetljeću, ergelu su vodila od 2004. godine Pavo Sabolski, a od 2012. Nidal Korabi. Ergela svake godine izdaje i katalog sa vrhunskim pepinjernim pastusima za najam. U nizu dobrih godina, 2010. godinu bih mogli izdvojiti kao posebnu za Đakovačku ergelu, kada aktualna vlast odlučuje pripojiti ergele Đakovo i Lipik u jednu. Ergela nudi sve brojnije turistički atraktivne sadržaje, a uloženi trud djelatnika manifestira se u iz godine u godinu većim brojem posjetitelja. Može se reći da bih turistima koji dolaze u Slavoniju, Državna ergela Đakovo trebala biti obavezna stanica, jer se itekako ima što za vidjeti. Sudeći prema svemu viđenome, ergelu čeka još mnogo stoljeća kvalitetnoga rada.

Ključne riječi: Državna ergela Đakovo, lipicanci

Summary:

In the year that we take as a starting year of research activities stud, stud is celebrating two hundred years of breeding Lipizzaners in Đakovo area. The Stallion are arranged or constructed: Closed jahaona, walking horses, coral, Hippodrome, souvenir shop, blacksmith shop, space for storage of manure, space for winning trophies and medals as well as a playground for younger visitors. On location Ivandvor are designed and constructed: The promenade, parking, reconstructed the existing buildings, built rural barn and so on. The stable also recorded significant sports results and especially in team sports. In the past decade, stud led since 2004 Pavo Sabolski, and since 2012 Nidal Korabi. Stud farm each year publishes a catalog with top pepinjernim stallions for sale. In a series of good years, the year 2010 would be able to set aside as a special for the Đakovo stud, when the current government decided to join the stud Djakovo and Lipik in one. Stud farm offers a growing number of attractive tourist facilities and effort employees manifests itself in every year a large number of visitors. It can be said that tourists who would come to Slavonia, the state horse farm Đakovo should be mandatory stop because it certainly has something to see. Judging by all viđenome, stud plenty more centuries of quality work.

Key words: State stud farm Đakovo, lipizzaner

Datum obrane: